DET JURIDISKE FAKULTET
UNIVERSITETET I BERGEN

NOTAT

til

Fakultetsstyret

Jnr. Arkiv	Sak nr. 95/13 Styremøte 10.12.13

JUS399 MASTEROPPGAVE. UNDERVISNING OG ØVRIG ORGANISERING

Fakultetet har mottatt et forslag fra emneansvarlige for JUS399 Masteroppgave (30), Knut Martin Tande og Anne Marie Frøseth. Forslaget gjelder endring av emnebeskrivelsen for JUS399 Masteroppgave, idet det innføres obligatoriske arbeidskrav og man institusjonaliserer faggruppers bidrag til emnet. Forslaget er satt inn som vedlegg 1.

Studieutvalget fikk seg forelagt forslaget til sitt møte den 5. november 2013, og fattet da slikt vedtak i sak 64/13:

1. *Studieutvalget slutter seg til målsetningene og synspunktene i notatet fra kursansvarlige for masteroppgaven.*
2. *Sak om ressursbruk fra og med høsten 2014 behandles i SU i desember med sikte på styrebehandling 10. desember.*
3. *Studieutvalget får seg forelagt:*
    a. *Forslag til ny emnebeskrivelse fra H14*
    b. *Mal for prosjektskisse*
    c. *Instruks for kursansvarlige*
    d. *Detaljert plan over hva som kan og bør implementeres fra V14, og hva som bør utstå til H14.*

Til Studieutvalgets møte den 3. desember forelå de etterspurte dokumentene. Saksframlegget til Studieutvalget er satt inn her som vedlegg 2. Studieutvalget fattet slikt vedtak i sak 74/13:

1. *Emnebeskrivelse for JUS399 vedtas med de endringene som framkom i møtet.*
2. *Timeplan for JUS399 vedtas som foreslått*
3. *Mal for prosjektskisse som foreslått*
4. *Plan for iverksettelse av tiltakene som foreslått fra V14 og videre*
5. *Studieutvalget innstiller på at fakultetsstyret vedtar*
    a. *Ressursrammer for JUS399 som foreslått i alternativ 1.*
    b. *Kjøreplan (instruks) for kursansvarlig som foreslått*
    c. *Kjøreplan (instruks) for fagansvarlig som foreslått*

Det vises til Reglement for Det juridiske fakultet. I hht § 9 er det delegert til Studieutvalget å "fastsette endringer av emnebeskrivelse i de enkelte kursene, herunder læringsutbytte, prøvingsformer og litteratur". Med unntak av vedtakets punkt 5, anses innholdet å være innenfor studieutvalgets kompetanse.

Vedtakets punkt 5 legges fram for fakultetsstyret, med Studieutvalgets innstilling.

5a Ressursrammer

I saken til Studieutvalget ble det presentert to alternative modeller for organisering av undervisningen. Alternativ 1 innebærer en økning på 22 % i kostnadene i forhold til dagens modell, alternativ 2 innebærer en økning på 29 % i forhold til dagens modell. Forskjellen ligger i at godskrivingen til fagansvarlige deles i en fast og en fleksibel del, sånn at forskjellen på faggrupper med få og mange studenter blir mindre.

Studieutvalget innstiller på at alternativ 1 blir vedtatt.

5b Instruks for kursansvarlig for JUS399

Studieutvalget anser at dette punktet forutsetter kompetanse som tilligger fakultetsledelsen som arbeidsgiver.

5c Instruks for fagansvarlig for JUS399

Studieutvalget anser at dette punktet forutsetter kompetanse som tilligger fakultetsledelsen som arbeidsgiver.

I samsvar med det framlagte forslaget inviterer dekan og fakultetsdirektør fakultetsstyret til å gjøre slikt

Vedtak:

1. **Ressursdisponering** som skissert i "Alternativ 1" vedtas for JUS399 Masteroppgave fra og med våren 2014.
2. **Instruks for kursansvarlig for JUS399**

   Som kursansvarlig har du ansvar for
   - at læringsmål og emnebeskrivelser er ajourførte og kan ev. komme med forslag til endringer. Endring av læringskrav, prøvingsformer og litteratur blir vedtatt i Studieutvalget[1].
   - informasjon om emnet på web og i Mi side
   - innholdet i emnets edublog
   - oppnevning av fagansvarlige
   - å sikre gjennomføring av fagmøter for alle faggrupper
   - gjennomføring av informasjonsmøte om påfølgende semester

[1] Se Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet , kapittel 1. Virkeområde og regelforvaltning, § 1-2 Endringer, punkt 4: Endringer i studieplanen og i emnebeskrivelsene må være vedtatt og publisert senest fire uker før kurset starter.

- planlegging av undervisning og valg av forelesere til fire forelesninger gjennom semesteret. Kursansvarlige bør selv delta i undervisningen
- at oppnevning av samtlige veiledere skjer innen rimelig tid
- å kvalitetssikre sensorkommisjoner
- godkjenning av eksterne veiledere og sensorer
- evaluering av kurset

3. Instruks for fagansvarlig for JUS399

Som fagansvarlig har du ansvar for

- Å etablere og oppdatere emnebank for fagområdet
- Å oppdatere informasjon om sitt fagområde i edublog
- Å gjennomføre fagmøter i forbindelse med påmelding til masteroppgave i høst- og å vårsemesteret
- Å tildele interne veiledere innenfor fagområdet og foreslå aktuelle eksterne veiledere
- Å forberede og gjennomføre obligatorisk workshop ved oppstart av skrivesemesteret høst og vår
- Å registrere studentenes oppmøte på workshop
- Å gjøre faglig vurdering av søknader masterstipend utlyst av eksterne aktører som Det juridiske fakultet har samarbeidsavtaler med
- Å svare på henvendelser fra studenter som ønsker å skrive oppgave innenfor fagområdet

Ashjørn Strandbakken
Dekan

Fakultetsdirektør

Vedlegg 1

NY FAGLIG KVALITETSSIKRING FOR SKRIVING AV MASTEROPPGAVE (JUS399) – FEMTE STUDIEÅR

1. Bakgrunn

Fakultetsstyret Ved Det juridiske fakultet i Bergen vedtok i juni 2013 følgende:

«1. Fakultetsstyret tar orienteringen i notat av 3.6.2013 om praksis for masteroppgaveordningen til etterretning.

2. Det oppnevnes kursansvarlige for emnene JUS398 og JUS399. Styret ber om å få seg forelagt utkast til instruks for kursansvarlige for de aktuelle emnene, hvor ansvar og oppgaver avklares. Kursansvaret godskrives samlet med 30 timer.

3. Dekanen oppnevner faglige koordinatorer for masteroppgavene. Styret ber om å seg forelagt utkast til instruks for de faglige koordinatorene, hvor ansvar og oppgaver avklares. Oppgaven som koordinator godskrives med 10 timer.

4. Den kursansvarlige ser på rutiner for framtidig koordinering og innhold i emner for den fremtidige masteroppgaveskriving.»

Etter styrevedtaket har dekanen oppnevnt Anne Marie Frøseth og Knut Tande som kursansvarlige for JUS398 og JUS399, kursene for skriving av henholdsvis 60 og 30 studiepoengs masteroppgave. I samråd med dekanen og i samarbeid med de administrativt ansvarlige for JUS398 og 399, har de kursansvarlige utarbeidet et forslag til et mer strukturert og faglig kvalitetssikret studieopplegg for kurset JUS399. Nedenfor beskrives formålet med, og det nærmere innholdet i, de foreslåtte endringene, jf. punkt 2 og 3. Allerede eksisterende elementer knyttet til oppgaveskrivingen i form av veiledning på 10 timer og forelesninger på ulike stadier av skriveprosessen, beholdes i sin nåværende form.

2. Formålet med den nye faglige kvalitetssikringen av JUS399

Generelt om kvalitetssikringen av JUS399

Den overordnede målsettingen med den nye struktureringen av JUS399 er å sikre studentene bedre læringsutbytte ved skriving av masteroppgave, jf. læringsutbyttebeskrivelsen for JUS399 som særlig vektlegger den vitenskapelige og forskningsmessige siden ved kurset. Studentene skal lære seg å anvende en forskningsmetode, jf. også at dette er et krav til læringsutbyttet på masternivå i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Den nye kvalitetssikringen skal i en tidlig fase gi studentene en klarere forståelse av hva som er særskilt for læringsprosessen ved skriving av en masteroppgave. Sentralt står kvaliteten på problemformuleringer og de metodiske grepene for det valgte oppgavestemaet. Slik det er i dag, kommer mange studenter for sent i gang med skrivearbeidet, og kan lenge være usikre på hva som særkjenner utfordringene ved et slikt arbeid. Mange bruker mye tid på å spisse tema og problemstillinger på en hensiktsmessig måte. Dersom man skal oppnå en maksimal ressursutnyttelse, mener vi derfor det er mest formålstjenlig å styrke den faglige innsatsen i skrivingens innledende fase. Det vil føre til at studentene så tidlig som mulig stimuleres til tenke gjennom temavalg, problemformulering og metodiske grep knyttet til oppgaven. De endringsforslagene som er behandlet nedenfor under punkt 3, i form av utarbeidelse av en prosjektskisse, og gjennomføring av en workshop med en fagansvarlig og med andre studenter innenfor tilsvarende fagområder, må sees på bakgrunn av dette.

Dersom masteroppgaveskriving skal kunne representere en merkevare for Det juridiske fakultet i Bergen, og en reell kvalitetsheving av studentenes kunnskaper, ferdigheter og kompetanse i siste del av jusstudiet, må det til en viss grad løsrives fra andre målsetninger og utviklingsstrategier ved fakultetet. Masteroppgaveskrivingen må frontes og utvikles som et akademisk høydepunkt i jusstudiet, hvor en i større grad enn ellers kan dyrke personlige faglige interesser, og utvikle ferdigheter og kompetanse knyttet til forskningsvirksomhet. Av denne grunn er det viktig at det etableres ulike faggrupper med egne fagansvarlige, jf. nedenfor i punkt 3, slik at kurset JUS399 får en selvstendig forskningsbasert faglig plattform. På denne måten får en frem hvordan JUS399 skiller seg fra andre kurs på studieprogrammet, og også at målsetningen med kurset er noe annet en de ulike forskergruppenes forskningsstrategi.

JUS398 – 60 studiepoengs masteroppgave

De store masteroppgavene som skrives gjennom kurset JUS398, skal fortsatt skrives innenfor de rammer som gjelder i dag. Det er to grupper av studenter som skriver stor masteroppgave:

1) Studenter som har søkt om og fått tildelt stipend fra fakultetet. Her er det etablert en rutine med stipendutlysning for ulike prosjekter og vurdering av søknader i samarbeid med dekanatet og forskningsgruppene.

Forskergruppene bør formidle tema for masteroppgaver overfor studentene, i tråd med sin forskningsstrategi for ulike tidsperioder. Disse temaene bør presenteres samme sted som emnebankene for faggruppene for JUS399, men adskilt fra emnebankene for JUS398. Studenter som ønsker å skrive store masteroppgaver bør, som i dag, søke om å få skrive stor masteroppgave. Forskergruppene bør selv være med i denne prosessen, og ideelt sett være i dialog med interesserte studenter før valget tas. Dette gir et eierskap til studentene som senere vil gi forskergruppedeltakerne motivasjon til å integrere studentene i forskergruppene.

2) Studenter som har søkt om og fått godkjennelse til å skrive stor masteroppgave, uavhengig av fakultetsstipend. Det kan dreie seg om studenter som skriver helt uten stipend, eller som skriver med stipend fra en ekstern aktør. Her er det etablert en rutine der utdanningsdekanen vurderer søknadene.

Informasjon og formidling

Formidlingsarbeidet overfor studentene når det gjelder skriving av masteroppgave, må også styrkes. Faggruppene må markedsføres bedre, og det må bli lettere for studentene å finne ut av valgmuligheter og personlige faglige interesser i god tid før oppgavearbeidet starter. De kursansvarlige har derfor utviklet en egen web-basert plattform, som skal gi studentene en bedre innformasjon om fag- og kurstilbudet. I tillegg vil de fagmøtene som nevnes nedenfor i punkt 3, gi studentene ytterligere faglig informasjon.

Faggrupper og fagansvarlige

Tilbudet til studentene deles inn i faggrupper med egne faglige ansvarlige, som er vitenskapelig ansatte på fakultetet. De fagansvarlige skal som nevnt nedenfor i punkt 3, kvalitetssikre oppnevning av veiledere og sensorer på en mer grundig og systematisk måte enn det som er tilfellet i dag. Siden det faglige tilbudet ved masteroppgaveskriving har en

meget stor spennvidde, er det nødvendig at kvalitetssikringen plasseres på de fagansvarlige innenfor hver faggruppe, og ikke de kursansvarlige for JUS398 og 399. De kursansvarlige for JUS398 og 399 vil ha et ansvar for kvalitetssikringen av kurstilbudet på et overordnet faglig nivå, og sikre gjennomføringen av det totale kursopplegget, blant annet gjennom faglig kvalitetssikring og gjennom forelesninger som skal bidra til generell kompetanse knyttet til oppgaveskriving. Videre skal de kursansvarlige sikre at det gjennomføres en koordinering og faglig utvikling og formidling av enkeltfagene.

3. Om faggruppene og de fagansvarliges rolle

Det tas sikte på å opprette tolv faggrupper for skriving av masteroppgave, med hver sine fagansvarlige:

1) Alminnelig og spesiell strafferett
2) Arbeids- og diskrimineringsrett
3) Arverett, familierett og barnerett
4) Erstatnings- og forsikringsrett
5) Folkerett, havrett og ressursrett
6) Immaterialrett, markedsrett og konkurranserett
7) Kontraktsrett, obligasjonsrett og entrepriserett
8) Menneskerettigheter, internasjonal strafferett og flyktningerett
9) Rettergang og bevis
10) Rettskultur, rettsfilosofi og juridisk metode
11) Selskapsrett og skatterett
12) Tingsrett, planrett og kommunalrett
13) Forvaltnings- og velferdsrett

De fagansvarlige innenfor hver faggruppe vil ha ansvaret for å kvalitetssikre angivelsen av aktuelle masteroppgavetema i emnebanken som er tilgjengelig for studentene, velger ut den best kvalifiserte veilederen for hvert enkelt tema, og sender ut den første forespørselen om veiledning til disse. Den videre oppfølgningen av veiledere, den formelle etableringen av veiledningsforholdet, og den nærmere administreringen av veiledere, vil skje gjennom studieadministrasjonen som tidligere. De nærmere rutinene må utarbeides i samråd mellom de

kursansvarlige og studieadministrasjonen.

Fra og med neste semester vil det være det være fagmøter for hver faggruppe hvor den fagansvarlige presenterer sitt fagfelt for studentene med tanke på skriving av masteroppgave. Deltakelse på disse møtene er ikke obligatorisk, men er som nevnt foran et tilbud til studentene om å få mer informasjon om ulike fagområder før de velger tema for masteroppgaven. Studentene kan velge å delta på flere møter.

I inneværende semester vil det ikke være tid til å gjennomføre fagmøter, så disse vil først starte opp for neste kull av studenter som skriver masteroppgave.

Fristen for påmelding med fagvalg vil være 1. november eller 1. mai avhengig av hvilket skrivesemester det dreier seg om, altså det samme som tidligere.

I tillegg vil den fagansvarlige ha ansvaret for å gjennomføre en obligatorisk workshop på to timer med studenter innenfor den aktuelle faggruppen i løpet av den første måneden i skrivesemesteret. Workshopen skal arbeide med de temavalg og problemformuleringene om studentene har valgt tidligere. For å sikre en god forberedelse til workshopen fra studentenes side, og mulighet for god oppfølgning fra den fagansvarliges side, skal studentene levere en obligatorisk prosjektskisse knyttet til sitt prosjekt til den fagansvarlige i slutten av første uke av semesteret. Det legges til rette for innlevering på Mi Side.

I tiden frem til workshopen får hver student 20 minutter hver til dialog med den fagansvarlige om temavalg og problemformulering knyttet til masteroppgaven. Det er valgt et begrenset tidsrom for at ordningen skal være overkommelig for fagansvarlige med mange studenter, og for at det skal skilles klart mellom fagansvar og ordinær veiledning. Studentene vil bli gitt en egen mal for utarbeidelsen av prosjektskissen,

Økonomiske konsekvenser av forslaget

De kursansvarlige for JUS398 og 399 godskrives samlet med 60 undervisningstimer per studieår.

Siden det dreier seg om interne faggruppeledere, skjer godskriving også for disse gjennom undervisningsregnskapet. For at det skal oppnås en kvalitetsheving utover faglig administrering, gis det en honorering på 2 timer per student for de følgende arbeidsoppgavene:

- Utvikling av emnebank
- 20 minutter dialog per student
- Ett fagmøte per semester
- Kvalitetssikring av veiledere og sensorer for ulike masteroppgavetema
- Kontakt med studieadministrasjonen

I tillegg skal det som angitt foran, holdes en workshop med maksimalt 15 studenter per semester. Honorering skjer her i samsvar med omregningsnøklene for gjennomføring av seminar. Honoreringen dekker de følgende arbeidsoppgavene:

- Forberedelse til workshopen med basis i prosjektskisser
- Gjennomføring av workshopen

5. Forslag til vedtak

Vedlegg 2

JUS399 Masteroppgaver: Kvalitetstiltak, undervisning mm

I sitt møte den 5. november 2013 fikk studieutvalget seg forelagt et forslag fra kursansvarlige for masteroppgavene, Anne Marie Frøseth og Knut Martin Tande. Administrasjonen hadde skrevet kommentarer til forslaget.

Studieutvalget fattet slikt vedtak i sak 64/13:

1. *Studieutvalget slutter seg til målsetningene og synspunktene i notatet fra kursansvarlige for masteroppgaven.*
2. *Sak om ressursbruk fra og med høsten 2014 behandles i SU i desember med sikte på styrebehandling 10. desember.*
3. *Studieutvalget får seg forelagt:*
    a. *Forslag til ny emnebeskrivelse fra H14*
    b. *Mal for prosjektskisse*
    c. *Instruks for kursansvarlige*
    d. *Detaljert plan over hva som kan og bør implementeres fra V14, og hva som bør utstå til H14.*

Dette vedtaket er nå fulgt opp av studieadministrasjonen og de kursansvarlige, og saken presenteres igjen for Studieutvalget.

Her presenteres følgende:

- Oversikt over ressursbruk
- Oppdatert emnebeskrivelse for JUS399 Masteroppgave
- Skisse timeplan
- Kjøreplan kursansvarlig
- Kjøreplan fagansvarlig
- Mal for prosjektskisse
- Plan for kvalitetshevende tiltak som kan implementeres allerede fra vårsemesteret 2014

På denne bakgrunnen anser studieadministrasjonen at det er tilrådelig å iverksette noen av tiltakene allerede våren 2014 – vi presiserer at dette ikke innebærer en anbefaling med hensyn til styrets økonomiske disponering. Videre anser studieadministrasjonen at vi i løpet av våren 2014 bør utarbeide en plan for videre implementering av tiltakene – fortrinnsvis i full skala fra høsten 2014.

Forslag til vedtak:

1. Emnebeskrivelse for JUS399 og JUS398 vedtas som foreslått
2. Timeplan for JUS399 og JUS398 vedtas som foreslått
3. Mal for prosjektskisse som foreslått
4. Plan for iverksettelse av tiltakene som foreslått fra V14 og videre
5. Studieutvalget innstiller på at fakultetsstyret vedtar
    a. Ressursrammer for JUS399 og JUS398 som foreslått
    b. Kjøreplan (instruks) for kursansvarlig som foreslått
    c. Kjøreplan (instruks) for fagansvarlig som foreslått

Ressursbruk:

I Studieutvalgets møte i november, presenterte dekanen en skisse for ressursbruk. Den er senere gjennomgått av administrasjonen, og framstiller disse alternativene:

JUS398/JUS399 Masteroppgave - Utkast til ressursberegning (2 alternativer)

Merk følgende forenklinger:
Det er ikke skilt mellom JUS398 (60 sp) oppgave og JUS399 (30 sp).
Ressurser til sensur er ikke tatt med ettersom ressursbruken vil være uendret.

Utgangspunktet ressursbruken per i dag (høst 2013):

Oppgave	*Antall*	*Enhet*	*Timer*		*Grunnlag og kommentarer*
Kursansvarlige	2	semestre	30	60	Ukjent før høsten 2013
Forelesninger	5	faktor (forelesning)	11	55	11 timer, 4 forelesninger (2+3+3+3 timer)
Veiledning	350	studenter	10	3 500	
Totalt antall timer:				**3 615**	

Estimert ressursbruk ved ny ordning for JUS398/JUS399 Masteroppgave

Utgangspunkt: Styrevedtak 43/13

1) Kursansvaret for JUS398/JUS399 godskrives samlet med 30 timer.

2) Oppgaven som koordinator godskrives med 10 timer.

Styrevedtaket er noe uklart formulert, forutsetningene for utregningene nedenfor er forklares under *Grunnlag og kommentarer*

Alternativ 1: Fast og fleksibel godskriving til fagansvarlige

Oppgave	*Antall*	*Enhet*	*Timer*	*Grunnlag og kommentarer*

Kursansvar 30 timer	2	semestre	30	60	*Kursansvaret for JUS398/JUS399 godskrives samlet med 30 timer. JUS399 og JUS398 går over 2 semestere, derfor 2 * 30 for ett helt studieår. Kursansvaret forutsettes beregnet som en helhetlig oppgave, ved 2 kursansvarlige deles antallet timer mellom dem.*
Forelesninger	5	faktor (forelesning)	11	55	*Forutsettes uendret*
Veiledning	350	studenter	10	3 500	
Fagansvarlige, fast	**15**	**faggrupper**	**20**	**300**	*10 timers godskriving for oppgaven som fagansvarlig (koordinator). 15 faggrupper, 1 fagansvarlig per gruppe, godskriving 10 timer per fagansvalig, per semester.* Følgende faste oppgaver inngår: Utarbeide og oppdatere emnebank, oppdatere edublog for fagområdet, holde fagmøter ifm påmeldingsfrister høst og vår og svare på henvendelser fra studenter.
Fagansvarlig, fleksibelt tillegg	**350**	**studenter**	**0,5**	**175**	Foreslått godskriving for arbeid med tildeling av veiledere.
Workshop/Seminargrupper	*4,5*	*faktor (seminar)*	*70*	*315*	*Seminar 2 timer faktor 4,5. Estimert 10 studenter per workshop med utgangspunkt i opprinnelig fordeling av studenter på 15 faggrupper ved påmelding for V-2014.*
Totalt antall undervisningstimer:				**4 405**	**22 %**

Alternativ 2: Fleksibel godskriving til fagansvarlige

Oppgave	***Antall***	***Enhet***	***Timer***		***Grunnlag og kommentarer***
Kursansvar 30 timer	2	semestre	30	60	*Kursansvaret for JUS398/JUS399 godskrives samlet med 30 timer. JUS399 og JUS398 går over 2 semestere, derfor 2 kurs per studieår. Kursansvaret forutsettes beregnet som en helhetlig oppgave, ved 2 kursansvarlige deles antallet timer mellom dem.*

Forelesninger	5	faktor (forelesning)	19	95	*Forutsettes uendret*
Veiledning	350	studenter	10	3 500	
Fagansvarlig	**350**	**studenter**	**2**	**700**	Variabel godskriving for oppgaven som fagansvarlig i 2 timer per påmeldte student hvert semester. Følgende oppgaver inngår: Utarbeide og oppdatere emnebank, oppdatere edublog for fagområdet, holde fagmøter ifm påmeldingsfrister høst og vår og svare på henvendelser fra studenter. Oppgaven med å tildele veiledere inngår.
Workshop/Seminargrupper	*4,5*	*seminartimer*	*70*	*315*	*Seminar 2 timer faktor 4,5. Estimert 10 studenter per workshop med utgangspunkt i* opprinnelig *fordeling av studenter på 15 faggrupper ved påmelding for V-2014.*
Totalt antall timer:				**4 670**	**29 %**

Dette innebærer at den foreslåtte ordningen representerer en ressursbruk tilsvarende den vi ville hatt hvis vi økte veiledningen til ca 13 timer og ellers beholdt dagens ordning. Det er grunn til å tro at den foreslåtte modellen vil gi et betydelig større bidrag til læringsutbyttet enn det vi kan oppnå med bare en slik mindre økning av mengden veiledning.

Emnebeskrivelse:

Undervisningssemester
Vår og høst

Eksamenssemester
Vår og høst

Undervisningsspråk
Norsk

Studienivå
I løpet av mastergradsstudiets fjerde og femte år skal studenten levere et selvstendig skriftlig arbeid tilsvarende 30 studiepoeng.

Institutt
Det Juridiske fakultet

Krav til studierett
MAJUR

Mål og innhald
Masteroppgaven skal være et selvstendig arbeid, som skrives under veiledning, hvor studenten selv har ansvaret for progresjonen i arbeidet.

Før skrivesemesteret inviterer fakultetet studenter på 3. og 4. studieår til orienteringsmøte om masteroppgave.

De fagansvarlige vil avholde fagmøter om skrivetilbudet innen sitt fagfelt. Studentene kan delta på flere fagmøter. Møtene er ikke forpliktende og de er ikke obligatoriske, men de er et svært nyttig grunnlag for beslutningen om fagområde for masteroppgaven.

Fakultetet har disse faggruppene[2]:

1. Alminnelig formuerett
2. Alminnelig og spesiell strafferett og straffeprosess
3. Arbeidsrett og diskrimineringsrett
4. Arverett, familierett og barnerett
5. Erstatningsrett og forsikringsrett
6. Folkerett, havrett og ressursrett
7. Forvaltningsrett og velferdsrett
8. Immaterialrett, markedsrett og konkurranserett
9. Kontraktsrett
10. Menneskerettigheter, internasjonal strafferett og flyktningerett
11. Sivilprosess og konfliktløsning
12. Rettskultur, rettsfilosofi og metode
13. Selskapsrett og skatterett
14. Tingsrett, planrett og kommunalrett

[2] Kursansvarlige må sørge for oppdatering av oversikten over faggruppene.

Ved påmelding skal studentene oppgi fagområde, problemstilling og prosjektskisse for sin masteroppgave. Faggruppene vil avholde en obligatorisk workshop for dem som skriver innen det aktuelle feltet – se under "Obligatoriske arbeidskrav".

Kunnskap

Studenten skal gjennom arbeidet med masteroppgaven utvikle kunnskap om et selvvalgt juridisk fagområde, med tilhørende problemstillinger, juridisk metode, analyser og konklusjoner.

Studenten skal danne en dypere forståelse for hvordan rettsvitenskapelige problemstillinger kan utformes og analyseres, og hvilke forskningstradisjoner som gjør seg gjeldende.

Studenten skal utvikle innsikt i grunnleggende vitenskapsidealer, og hvordan disse påvirker gjennomføringen av vitenskapelig virksomhet. I tillegg skal studenten få forståelse for etiske problemstillinger man kan stilles overfor i praktisk forskningsvirksomhet, særlig når det gjelder bruk av andres materiale og kildehenvisninger.

Ferdigheter

Gjennom arbeidet med masteroppgaven skal studenten ha utviklet evne til å utforme og analysere rettsvitenskapelige problemstillinger i samsvar med vitenskapelige idealer.

Studenten skal særlig ha utviklet selvstendighet i valg av metode for å belyse de rettsvitenskapelige problemstillingene masteroppgaven omhandler.
Studenten skal også ha styrket evnen til å foreta gode valg knyttet til forskningsetiske problemstillinger i praktisk forskningsvirksomhet.

Generell kompetanse

Studenten skal opparbeide en generell evne til å gjennomføre et selvstendig arbeid innenfor rammen av de eksisterende forskningstradisjoner. Studenten skal også ha opparbeidet evne til å analysere juridiske problemstillinger ut fra en dypere forståelse av juridisk metode og analyse, med høyere kvalitet på de juridiske vurderingene som resultat.

Krav til forkunnskapar
Emner på tredje studieår (JUS131, JUS132, JUS133, JUS134, JUS135) må være fullført før man begynner på fjerde eller femte studieår.

Tilrådde forkunnskapar
Studenter som skriver masteroppgave innen emner som ikke er en del av de obligatoriske emnene på studieprogrammet, kan ha stor nytte av å velge spesialemner eller emner i løpet av utvekslingsopphold på 5. studieår som er relevante for tematikken i masteroppgaven.

Undervisning og omfang
Det avholdes forelesninger hvert semester for studenter som skriver masteroppgave. Forelesningene skal være et supplement til den individuelle veiledningen.

Se også under "Obligatoriske arbeidskrav" – der orienteres det om flere undervisningstiltak.

Obligatoriske arbeidskrav

Ved påmelding til masteroppgave skal studentene oppgi fagområde, problemstilling og levere prosjektskisse for masteroppgaven. **Prosjektskisse** skrives etter en gitt mal og er studentenes arbeidsdokument i skriveperioden.

Ved semesterstart i skrivesemesteret avholdes en **obligatorisk workshop** på to timer, for de ulike fagområdene. Utgangspunktet for workshopene er de innleverte prosjektskissene. Det stilles krav om 100 % deltakelse i workshopen. Dokumentasjon av gyldig forfall (se Forskrift om opptak, studier, eksamen og grader ved Universitetet i Bergen § 6.10.1 og § 6.10.2 og § 6.10.3) til ordinær workshop, gir adgang til å delta på en etterfølgende "oppsamlingsworkshop" litt senere.

Studentene har rett og plikt til **veiledning** under arbeidet med masteroppgaven. Det blir gitt 10 timers veiledning per student. Timetallet omfatter tiden veilederen bruker til lesing av utkast, utarbeiding av kommentarer og samtale med studenten. Rammene for veiledning presiseres ytterligere i Studieplanen om *Undervisningsmetodar* og *Obligatorisk rettleiiing for masteroppgåva* .

Studenten kan selv inngå avtale med interne eller eksterne veiledere. Eksterne veiledere må vurderes og godkjennes av fakultetet i henhold til Retningslinjer for valg og godkjenning av eksterne hjelpelærere og sensorer.
Der hvor studenten selv ikke har skaffet seg veileder vil veileder tildeles av fakultetet.
Det er studentens eget ansvar å oppsøke og nyttiggjøre seg veiledning samt sørge for fremdrift i arbeidet.

Frister for påmelding, bekreftelse og innlevering:
Skrivesemester høst:

- 15. mai - generell påmelding og innmelding av prosjektskisse
- 10. november - studentene bekrefter innlevering
- 10. desember - innlevering

Skrivesemester vår:

- 15. november - generell påmelding og innmelding av prosjektskisse[3]
- 1. mai - studentene bekrefter innlevering
- 1. juni - innlevering

Vurderingsformer

Ordgrense

For masteroppgave på 30 studiepoeng er veiledende ordgrense 12 000 ord. Oppgaver over 15 000 ord blir ikke sensurert. Fot- og sluttnoter skal medregnes i ordgrensen. Forord, forside, innholdsfortegnelse, registre, litteraturliste og vedlegg medregnes ikke. Besvarelser som avvises som følge av overskridelse av ordgrensen, må omarbeides og leveres et senere semester. Det gis ikke ekstra veiledning ved slik omarbeidelse.

Innlevering

[3] Påmeldingsfrist høst forskyves til 15. nov av hensyn til eksamen i JUS241.

Masteroppgaven innleveres elektronisk i Mi side. Innlevert oppgave skal være anonymisert, paginert og av forsiden skal tittel på oppgaven, kandidatnummer, navn på veileder samt antall ord inkl. fot- og sluttnoter fremgå.

Bedømmelse

Når det gjelder skriftlig sensur av masteroppgaven, vises det til Utfyllande regler om rettleiing og vurdering - masteroppgåver.

Karakterskala

Ved sensur av emnet benyttes karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet

Kontaktinformasjon

Kursansvarlig: Førsteamanuensis Knut Martin Tande og Anne Marie Frøseth

Administrativt ansvarlig: Førstekonsulent Eli Tjerandsen eli.tjerandsen@jurfa.uib.no

Timeplan for undervisning i ny struktur

Skisse (TIME)PLAN – **JUS399 MASTEROPPGAVE** HØSTEN 2014 og vår 2015

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
10 (3.3-7.3)	**Informasjon i Mi side om påmelding og møter – H-2014**				
11 (10.3-14.3)					
12 (17.3-21.3)		**Orienteringsmøte om masteroppgave og stipend (Dr:A2)[4] H-2014** **Forelesning III for V-2014 (12-15)**			
13 (24.3-28.3)		**Fagmøter v/fagansvarlige H-2014**	**Fagmøter v/fagansvarlige H-2014**		
14 (31.3-04.4)				**Fagmøter v/fagansvarlige H-2014**	*Oblig. JUS243 utleveres*
15 (07.4-11.4)	*Oblig. JUS243 uke 15*				
16 (14.4-18.4)				**Skjærtorsdag**	**Langfredag**
17 (21.4-25.4)	**2. påskedag**				
18 (28.4-02.5)				**1. mai off. høytidsdag**	
19 (5.5-9.5)	**Forelesning IV for V-2014 (12-14)**				
20 (12.5-16.5)				**Påmelding med problemstilling**	

[4] Tilpasser timeplan for 3. og 4. studieår (JUS133 Rettskilde- og metodelære og JUS243 Allmenn formuerett)

				og prosjektskisse H-2014	
21 (19.5-23.5)					
22 (26.5-30.5)				**Kristi himmelfartsdag**	
Uke 23-3	**Sommer**				
33 (11.8-15.8)	**Semesterstartsuke**				
34 (18.8-22.8)				**- Intern frist for undervisning- og vurd.mld i studentweb[5] H-2014**	
35 (25.8-29.8)				**- Obligatorisk workshop - Veilederoversikt publiseres H-2014**	**- Obligatorisk workshop - Veilederoversikt publiseres H-2014**
36 (1.8-5.9)	**Informasjon i Mi side om påmelding og møter for V-2015**			**Forelesning I H-2014**	
37 (8.8-12.8)					
38 (15.9-19.9)		**Orienteringsmøte om masteroppgave og stipend (Dr:A2) V-2015**			*Oblig JUS241 utleveres*
39 (22.9.26.9)	*Oblig JUS241 uke 40*			**Forelesning II H-2014**	
40 29.9-3.10)		**Fagmøter v/fagansvarlige V-2015**			
41 (6.10-10.10)		**Fagmøter v/fagansvarlige V-2015**	**Fagmøter v/fagansvarlige V-2015**		
42 (13.10-17.10)					

[5] Ved undervisningsmelding skal studentene velge faggruppe tilsvarende fagområde de har oppgitt ved påmelding.

43 (20.10-24.10)					
44 (27.10-31.10)					
45 (3.11-7.11)					
46 (10.11-14.11)	**Studentene bekrefter innlevering H-2014**			**Forelesning III H-2014**	
47 (17.11-21.11)	**Påmelding med problemstilling og prosjektskisse V-2015**			**Forelesning IV H-2014**	
48 (24.11-28.11)					
49 (1.12-5.12)					
50 (8.12-12.12)			**14:00 Innlevering i Mi side H-2014**		
Uke 3-4				**Intern frist for undervisning- og vurd.mld i studentweb[6]**	**Sensur faller for 2014 Høst**
Uke 5				**- Obligatorisk workshop[7] - Veilederoversikt publiseres**	**- Obligatorisk workshop - Veilederoversikt publiseres**
Forts.					

- eksamen i JUS242 avholdes 28.2.2014
- eksamen i JUS243 avholdes 11.6.2014

[6] Ved undervisningsmelding skal studentene velge faggruppe tilsvarende fagområde de har oppgitt ved påmelding.
[7] Obs! Høsten 2014 vil det være en prekær undervisningsromsituasjon. Dato må muligens endres på bakgrunn av dette.

KJØREPLAN FOR KURSANSVARLIG

JUS399 Masteroppgave

Som kursansvarlig har du ansvar for

- at læringsmål og emnebeskrivelser er ajourførte og kan ev. komme med forslag til endringer. Endring av læringskrav, prøvingsformer og litteratur blir vedtatt i Studieutvalget[8].
- informasjon om emnet på web og i Mi side
- innholdet i emnets edublog
- oppnevning av fagansvarlige
- å sikre gjennomføring av fagmøter for alle faggrupper
- gjennomføring av informasjonsmøte om påfølgende semester
- planlegging av undervisning og valg av forelesere til fire forelesninger gjennom semesteret. Kursansvarlige bør selv delta i undervisningen
- at oppnevning av samtlige veiledere skjer innen rimelig tid
- å kvalitetssikre sensorkommisjoner
- godkjenning av eksterne veiledere og sensorer
- evaluering av kurset

[8] Se Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet , kapittel 1. Virkeområde og regelforvaltning, § 1-2 Endringer, punkt 4: Endringer i studieplanen og i emnebeskrivelsene må være vedtatt og publisert senest fire uker før kurset starter.

KJØREPLAN FOR FAGANSVARLIG

JUS399 Masteroppgave

Som fagansvarlig har du ansvar for

- Å etablere og oppdatere emnebank for fagområdet
- Å oppdatere informasjon om sitt fagområdet i edublog
- Å gjennomføre fagmøter i forbindelse med påmelding til masteroppgave i høst- og å vårsemesteret
- Å tildele interne veiledere innenfor fagområdet og foreslå aktuelle eksterne veiledere
- Å forberede og gjennomføre obligatorisk workshop ved oppstart av skrivesemesteret høst og vår
- Å registrere studentenes oppmøte på workshop
- Å gjøre faglig vurdering av søknader masterstipend utlyst av eksterne aktører som Det juridiske fakultet har samarbeidsavtaler med
- Å svare på henvendelser fra studenter som ønsker å skrive oppgave innenfor fagområdet

Mal for prosjektskisse

MAL FOR PROSJEKTSKISSE – JUS399 – 30 STUDIEPOENGS MASTEROPPGAVE

Generelt om prosjektskissen

Prosjektskissen skal være kort, ikke mer enn omtrent én A4-side. Hovedhensikten med skissen er at du selv skal bli deg bevisst de aspektene ved oppgaveskrivingen som er nevnt nedenfor, samt at veilederen og den faggruppeansvarlige skal kunne ha et utgangspunkt når de skal komme med sine første innspill til det valgte temaet for masteroppgaven.

Selv om prosjektskissen er kort, bør du ta deg god tid til å tenke gjennom punktene nedenfor før du skriver skissen. På den måten får du et mest mulig reflektert forhold til oppgaveskrivingen fra begynnelsen av.

1) Tema og problemstilling for masteroppgaven

Under dette punktet skal du på en kortfattet måte angi hva som er tema og problemstillingen for masteroppgaven din.

Med *tema* menes en innledende angivelse av hva avhandlingen handler om, for eksempel adgangen til digital sampling av musikkverk etter den norske åndsverkloven.

Poenget med temaangivelsen er å danne en ramme for masteroppgaven og arbeidet med den, både tankemessig og praktisk – dvs. med hensyn til videre analyse og fremstilling. Uten en slik ramme vil det kunne være vanskelig for forfatteren å holde seg til et bestemt spor, og det kan bli vanskelig for leseren å vite hva som er rammen for fremstillingen – det går altså ut over både prosessen og resultatet.

Ofte vil en likevel som forfatter av en avhandling, oppleve at en først etter en tid finner den endelige rammen for masteroppgaven, for eksempel fordi en utvider eller snevrer inn tema underveis i prosessen. Prosjektskissen representerer derfor bare en første angivelse av tema.

Med *problemstilling* menes en nærmere angivelse av hvilke juridiske problemstillinger en mer presist har tenkt å ta opp innenfor det angitte tema. Innenfor det temaet som ble angitt foran, kan en for eksempel reise spørsmålet om selv helt korte samplinger vil krenke plateselskapenes enerett til eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring av lydopptak etter åndsverklovens § 45, særlig i lys av tradisjonelle opphavsrettslige vurderinger av hva som utgjør plagiering av åndsverk.

En masteroppgave kan inneholde flere problemstillinger i form av underproblemstillinger knyttet til én hovedproblemstilling, eller i form av flere sidestilte problemstillinger. Dersom masteroppgaven har flere sidestilte problemstillinger, bør sammenhengen mellom disse være tydelig, ellers vil framstillingen og analysen lett framstå som fragmentert og usammenhengende.

For de fleste studenter vil problemstillingen knytte seg til å kartlegge hva som er gjeldende rett (de lege lata). Det kan imidlertid også skrives avhandlinger som i større eller mindre utstrekning behandler spørsmål de lege ferenda, altså med tanke på hvordan regelen eller reglene *burde* være,

uavhengig av hva det nåværende rettskildebildet tilsier. Ofte vil du kunne foreta en vurdering de lege ferenda avslutningsvis i fremstillingen, for eksempel hvis du vurderer behovet for ny lovgivning på området. Det er viktig å skille klart mellom vurderinger de lege lata og vurderinger de lege ferenda i avhandlingen, selv om mange av de underliggende rettslige verdiene og samfunnsverdiene kan være de samme for de to typene av vurderinger.

2) Temaets eller problemstillingens aktualitet

I prosjektskissen skal du også angi hva som gjør temaet eller problemstillingen aktuelt å behandle som i masteroppgaven. Det kan være nye samfunnsforhold som aktualiserer nye rettsspørsmål, ny lovgivning eller rettspraksis som krever en nærmere rettslig avklaring, eller rettslige problemstillinger som mer generelt ikke er tilstrekkelig avklart eller grundig nok vurdert i rettspraksis eller juridisk litteratur.

3) Metodiske grep for å analysere problemstillingen

I en masteroppgave skal du selvsagt bygge på alminnelig juridisk metode – eller den metoden som er gjeldende for den sjangeren du skriver i. Men i tillegg må du være deg bevisst og gjøre rede for hvilke metodiske grep du anvender innenfor denne rammen. En kan tenke på dette som den nærmere metoden for det selvstendige arbeidet masteroppgaven din representerer:

Skal analysen bestå i en sammenlikning av ulike regler? Hvilke kriterier bygger en i så fall sammenlikningen på?

Tar analysen sikte på å avklare spenninger mellom ulike rettskildefaktorer eller ulike hensyn på det aktuelle rettsområdet? Hvilke rettskildefaktorer og hvilke hensyn er det i så fall som står sentralt, og hvordan har du nærmere bestemt tenkt å gå frem for å identifisere og avklare forholdet mellom de ulike rettslige elementene som står i et potensielt spenningsforhold til hverandre?

Er det en bestemt indre sammenheng mellom de ulike delene av analysen i masteroppgaven? Hva består denne sammenhengen i så fall i, og hvordan påvirker dette strukturen og oppbygningen av masteroppgaven?

Det foregående er bare eksempler, og det vil være ulike metodiske grep for ulike masteroppgaver. Poenget er at du ikke kan forutsette at den tradisjonelle juridiske metoden uten videre gir anvisning på hvordan oppgaven skal løses.

4) Struktur for masteroppgaven

I prosjektskissen bør du kort skissere grunnstrukturen i, eller disposisjonen for, masteroppgaven. Det er bare hovedpunktene som skal angis, slik at det er mulig å få et visst inntrykk av oppbygningen av oppgaven.

5) Særskilte utfordringer eller spørsmål knyttet til skrivingen av masteroppgaven

Hvis du har noe som du oppfatter som særlig problematisk eller utfordrende knyttet til skrivingen av masteroppgaven, enten generelt eller knyttet til det spesifikke temaet, kan du også angi det i prosjektskissen, slik at veilederen og den faggruppeansvarlige blir klar over dette.

Kvalitetshevende tiltak som kan implementeres allerede fra vårsemesteret 2014
– avhengig av ressurssituasjon ved studieseksjonen i vårsemesteret

- Etablering av faggrupper og fagansvarlige for disse
- Informasjonsmøte (e.l.) med fagansvarlige om arbeidsoppgaver, omfang etc. Kursansvarlige og administrativt ansvarlige deltar.
- Utforme informasjonsstrategi ovenfor studentene. Se skisse til timeplan.
- Fagansvarlige oppdaterer faglig informasjon, først og fremst emnebanker. Oppdatering av emnebanker og eventuelt utvikling av faglig informasjon på edublogs gjøres i samråd med aktuelle forskergrupper jf strategiplanens mål forskningsbasert undervisning.
- De fagansvarlige deltar aktivt i tildeling av veiledere for studenter som skal skrive oppgave våren 2014.
- De fagansvarlige skal i løpet av våren holde fagmøter for høstens studenter (se skisse til timeplan).
- Timeplanlegging for høsten 2014 må gjennomføres innen 1. mars 2014.